

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методик викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

Література

1. Відомості про професійні стандарти. *Національне агентство кваліфікацій: веб-сайт*. URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandarts?page=49> (дата звернення: 20.12.2025).
2. Методичні рекомендації щодо розроблення професійних стандартів: рішення Національного агентства кваліфікацій №1 від 25 січня 2023 р. протокол № 3 (103). URL: <https://nqa.gov.ua/uploads/multiple-input/63d3be768f7b1.pdf> (дата звернення: 19.12.2025).
3. Порядок розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів: постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 2025 р. № 622). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-31-travnia-2017-r-373-622-300525> (дата звернення: 19.12.2025).
4. Професійний стандарт «Бібліограф»: наказ Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти від 09 грудня 2025 року № 60. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/852-ps_bibliograf_copy.pdf (дата звернення: 20.12.2025).
5. Професійний стандарт «Бібліотекар»: наказ Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти від 10 березня 2025 року № 17. URL: <https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/728-bibliotekar.pdf> (дата звернення: 20.12.2025).
6. Професійний стандарт «Фахівець з бібліотечної справи»: наказ Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти від 22 серпня 2025 року № 40. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/807-fahivec_z_bibliotecnoi_spravi.pdf (дата звернення: 20.12.2025).

Сальнікова Наталія,
кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри інформаційної діяльності
Маріупольський державний університет

ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій докорінно змінив соціокультурний ландшафт, у якому відбувається соціалізація сучасної молоді. Цифровізація перестала бути лише технічним явищем, трансформувавшись у потужний чинник формування нових світоглядних орієнтирів, поведінкових патернів та ціннісних ієрархій покоління Z та

Альфа. Для фахівців з інформаційної діяльності розуміння цих процесів є критично важливим, адже саме інформаційний простір стає основним середовищем трансляції та засвоєння культурних кодів.

Ключовою особливістю сучасної соціокультурної ситуації є перехід від вертикальних (ієрархічних) моделей передачі досвіду до горизонтальних (мережових). Як зазначають дослідники, цифрова культура, що формується на перетині технологічного поступу та гуманітарного осмислення, стає новим світоглядним орієнтиром, здатним трансформувати уявлення про істину, свободу та суб'єктність [1, с. 145]. Традиційні інститути соціалізації (сім'я, заклади освіти) сьогодні конкурують із соціальними мережами, які пропонують молоді альтернативні моделі успіху та самореалізації.

Вплив цифровізації на ціннісну сферу молоді має амбівалентний характер. З одного боку, цифрове середовище сприяє демократизації доступу до культурних надбань, розвитку міжкультурної комунікації та толерантності. З іншого боку, спостерігаються ризики розмивання національної ідентичності, фрагментації свідомості («кліпове мислення») та поширення деструктивних наративів. Зокрема, науковці наголошують на актуалізації проблеми відсутності чітких моральних орієнтирів у віртуальному просторі, що призводить до зростання вразливості молоді перед маніпулятивним контентом [1, с. 146].

Важливим аспектом трансформації є зміна природи самих культурних артефактів та практик. Віртуалізація дозвілля, гейміфікація освіти та домінування візуального контенту призводять до того, що цінність інформації визначається не її достовірністю чи глибиною, а емоційним резонансом та швидкістю поширення. У цьому контексті особливої ваги набуває медіаграмотність та критичне мислення як інструменти «інформаційного імунітету».

Освітні заклади мають реагувати на ці виклики не шляхом заборон, а через інтеграцію цифрових інструментів у процес виховання ціннісних орієнтацій. Використання потенціалу онлайн-спільнот, створення якісного україномовного контенту та залучення молоді до проєктів цифрової гуманітаристики дозволить спрямувати трансформаційні процеси у конструктивне русло.

Отже, трансформація культурних цінностей в епоху цифровізації є незворотним процесом, що вимагає системного наукового осмислення. Завданням сучасної гуманітаристики є пошук балансу між технологічними інноваціями та збереженням фундаментальних гуманістичних цінностей, що забезпечують цілісність особистості та суспільства.

Література

1. Ломачинська І., Ломачинський Б., Хрипко С. Світоглядні основи цифрової безпеки молоді в умовах зростаючого інформаційного впливу соціальних мереж. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2025. Вип. 60. С. 144-151.
2. Морзе Н. В., Смирнова-Трибульська Є. М. Хмарні технології в освіті : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 240 с.
3. Alsaleh A. The impact of technological advancement on culture and society. *Scientific Reports*. 2024. Vol. 14(1). Article 32140. URL: <https://www.nature.com/articles/s41598-024-52889-1> (дата звернення: 25.12.2025).

Федотова Оксана,
доктор історичних наук, старший науковий співробітник,
професор кафедри інформаційної діяльності
Маріупольський державний університет

ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІД ВПЛИВОМ ПОЛІТИЧНИХ ІДЕОЛОГІЙ

У сучасному світі інформація перетворилася на стратегічний ресурс, що визначає політичний, економічний та безпековий ландшафт держави. Вона не лише формує суспільну свідомість і міжнародний імідж країни, але й слугує фундаментом легітимності влади. За таких умов державна інформаційна політика набуває особливої ваги, окреслюючи ключові принципи та механізми управління інформаційними потоками. Однак інформаційна політика за своєю природою не є нейтральною, оскільки зумовлена ідеологічним чинником – певною системою цінностей, яка задає стратегічне бачення держави, її взаємовідносини з суспільством, а також характер взаємодії з союзниками та опонентами.

Державна інформаційна політика являє собою єдність принципів, заходів і стратегій, спрямованих на регулювання інформаційної сфери, формування, захист і поширення інформаційних потоків [5]. Вона охоплює законодавче забезпечення права на інформацію, розвиток інформаційної інфраструктури, гарантування інформаційної безпеки, протидію дезінформації, підтримку медіаграмотності та формування позитивного іміджу держави.

З розвитком цифрових технологій інформаційна політика набула особливого значення. Якщо раніше держава фокусувалася на доступі громадян до преси та телебачення, то сьогодні